

Olsztyn, dn15.09.2021 r.

Prof. Anna Doboszyńska

Kierownik Kliniki Pulmonologii UWM w Olsztynie

Recenzja

Dr Agnieszka Śliwka pracująca w Zakładzie Rehabilitacji w Chorobach Wewnętrznych, Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Jagiellońskiego, Collegium Medicum w Krakowie, złożyła wniosek (z dnia 10.02.2021) o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu. Do oceny przedstawiono 5 publikacji w których habilitantka jest pierwszym autorem. Cykl prac nosi tytuł „Przydatność kliniczna muzykoterapii wspierającej oddziaływanie rehabilitacyjne u dorosłych chorych na astmę”. Wszystkie niezbędne do oceny dokumenty dostarczono w formie papierowej, a także na nośniku danych.

Rehabilitacja w chorobach układu oddechowego ma ugruntowane znaczenie, potwierdzone licznymi publikacjami w czasopismach naukowych, w tym również monografią pt. Pulmonary rehabilitation, wydaną ostatnio przez European Respiratory Society (2021 r.)

Do oceny przedstawiono pięć artykułów publikowanych w latach 2012-2020, których pierwszym autorem jest dr A. Śliwka. Cztery z tych artykułów mają IF.

Pierwsza z prac pt. Mild asthmatics benefit from music therapy opublikowana w 2012 r. w Journal of Asthma dotyczy zastosowania i skuteczności muzykoterapii u chorych rehabilitowanych w przebiegu stabilnej astmy. W pracy opublikowanej w 2012 r. jeszcze wspólnie z prof. A Szczeklikiem, autorka ocenia skuteczność rehabilitacji pulmonologicznej z zastosowaniem muzykoterapii u 76 chorych na astmę stabilną o umiarkowanym nasileniu. Połowa badanej grupy miała zastosowaną standardową rehabilitację pulmonologiczną, druga połowa — standardową rehabilitację z bierną muzykoterapią. Program w obu grupach trwał 10 dni. Chorym w grupie eksperymentalnej, po zajęciach rehabilitacyjnych proponowano do wyboru: muzykę klasyczną, jazz lub muzykę filmową z możliwością zmiany wyboru w czasie trwania badania. Wszyscy chorzy mieli przeprowadzane standardowe wywiady lekarskie, testy oceniające stan psychiczny, duszność, badanie spirometryczne przed i po zakończeniu programu rehabilitacji.

W wnioskach autorka podkreśla korzystny wpływ muzykoterapii na poprawę czynności układu oddechowego, a także na zmniejszenie uczucie duszności u chorych na astmę.

Druga praca pt. Do asthmatics benefit from music therapy?

A systematic review. *Complementary Therapies in Medicine*. 2014 r.

Kolejna chronologicznie praca stanowi przegląd systematyczny publikacji dotyczących zastosowania muzykoterapii u chorych na astmę.

W wielkich bazach publikacji (Medline/PubMed, Embase, SportDiscus, Cochrane Library, Teacher Reference Centre, Web of Science, Academic Search Complete, PsycINFO, PsycARTICLES, PEDro, Scopus), poszukiwano prac eksperymentalnych lub obserwacyjnych dotyczących wpływu muzykoterapii na czynność układu oddechowego i objawy u chorych na astmę. Po starannej selekcji kilkuset publikacji dokonanej przez 2 niezależnych badaczy, do dalszej oceny pozostały trzy prace randomizowane i pięć eksperymentalnych bez randomizacji. W wyniku przeprowadzonej analizy Autorka stwierdza, że w przedstawionych publikacjach istnieje słaba rekomendacja do stosowania muzykoterapii w praktyce klinicznej. Jednak wobec możliwości stosowania komplementarnych rodzajów terapii w leczeniu chorych na astmę Autorka stwierdza, że istnieje konieczność dalszych badań nad skutecznością muzykoterapii jako metody potencjalnie wspierającej konwencjonalne metody leczenia.

Trzecia pt. Use of choreotherapy in the process of function improvements in older adults. A systematic review. (Zastosowanie choreoterapii w procesie usprawniania osób starszych.

Przegląd Systematyczny). *Medical Rehabilitation (Rehabilitacja Medyczna)* 2015 r.

Kolejna praca stanowi systematyczny przegląd dotyczący zastosowania choreoterapii jako metody usprawniającej osoby w podeszłym wieku.

onownie przeszukano elektroniczne bazy danych: PubMed, Embase, Scopus, PEDro, poszukując publikacji w języku angielskim, które ukazały się od 2000 roku do lipca 2013. Badania eksperymentalne z randomizacją lub bez, włączone do przeglądu, przedstawiały zastosowanie dowolnej formy choreoterapii u osób starszych. Choreoterapia mogła być jedyną formą oddziaływania lub stanowić część postępowania terapeutycznego. Spośród 261 odnalezionych prac 18 spełniło kryteria włączenia do analizy. Pośród 10 badań randomizowanych znalazło się jedno o niskiej jakości metodologicznej, 6 odznaczało się umiarkowaną rzetelnością, a 3 - wysoką jakością metodologiczną. Wśród 8 badań nierandomizowanych znalazły się 2 badania typu „przed-po” z grupą kontrolną oraz 6 badań tego samego rodzaju, lecz niekontrolowanych. Zastosowane metody choreoterapii to: korean dance movement, tango, walc/fokstrot, ballroom dance, salsa, modern jazz, improwizacje taneczne, Lebed Method forma tańca terapeutycznego, terapia tańcem Wu Tao oraz terapia ruchowa tańcem (Dance Movement Therapy). We wnioskach Autorka podkreśla, że taniec wydaje się być efektywną formą zajęć ruchowych dla osób starszych,

wpływając na poprawę zmiennych związanych z działaniem aparatu ruchu i samopoczuciem psychicznym. Jednak Autorka uważa, że konieczne jest przeprowadzenie dobrze zaprojektowanych badań, które pozwolą na wskazanie optymalnego typu i parametrów tańca wykorzystywanego w celu poprawy ściśle określonych zaburzeń ruchowych osób starszych.

Kolejna pt. The influence of asthma severity on patients' music preferences: Hints for music therapists. *Complementary Therapies in Clinical Practice*. 2018 r.

W kolejnej pracy autorka stara się znaleźć praktyczne wskazówki dla fizjoterapeutów dotyczące preferencji muzycznych chorych na astmę. W badaniu wykorzystano testy ACT, ACQ, badanie spirometryczne i pomiary napędu oddechowego, a także ocenę preferencji muzycznych po odsłuchaniu wybranych fragmentów różnych utworów muzycznych. Próbowano znaleźć zależności pomiędzy wiekiem, płcią, samopoczuciem i stanem zdrowia badanych. We wnioskach podkreślono, że pacjenci najczęściej wybierali spokojną muzykę klasyczną graną przez orkiestrę, a prawdopodobnie największe korzyści z muzykoterapii uzyskują starsze kobiety, które najwyżej oceniały proponowaną muzykę relaksacyjną.

Piąta publikacja pt. The comparison between pulmonary rehabilitation with music therapy and pulmonary rehabilitation alone on respiratory drive, cortisol level and asthma control in patients hospitalized with asthma exacerbation. *Journal of Asthma*, 2020 r.

W kolejnej, przedstawionej do oceny przez Habilitantkę pracy, badano chorych na astmę hospitalizowanych z powodu zaostrzenia choroby. Badanych (73 osoby) randomizowano do grupy standardowej rehabilitacji i do grupy muzykoterapii. W obu grupach badano, napęd oddechowy, ACT, jakość życia, stężenie kortyzolu w krwi na początku i na koniec hospitalizacji. We wnioskach podkreślono, że bierna terapia muzyką poprawia stan układu oddechowego i dodatkowo do standardowego leczenia, ma korzystny wpływ w leczeniu zaostrzeń choroby u dorosłych chorych

Do istotnego osiągnięcia naukowego Habilitantki należy zaliczyć zwiększenie wiedzy na temat znaczenia muzykoterapii jako metody uzupełniającej leczenie, zwłaszcza w chorobach przewlekłych.

Poza głównym nurtem zainteresowań badawczych związanych z komplementarnym i addytywnym zastosowaniem muzykoterapii w procesie leczenia i fizjoterapii chorych, Habilitantka opublikowała 19 prac o łącznej punktacji IF=35,729 i MNiSW=561. Uczestniczyła w 24 konferencjach naukowych krajowych i 13 zagranicznych (16 wystąpień/plakatów).

Dr Agnieszka Śliwka jest aktywnym naukowcem, bierze udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych, prowadzi dla młodszych kolegów kursy doształcające z zakresu fizjoterapii, a także nadal sama uczy się nowoczesnych metod postępowanie w zakresie swojej specjalności. Liczne dyplomy, podziękowania i programy konferencji z jej czynnym udziałem są załączone do dokumentacji.

O znaczeniu Habilitantki w nauce świadczą liczne recenzje artykułów naukowych, o które była proszona, zarówno przez redakcje czasopism krajowych jak i międzynarodowych.

O umiejętnościach i wiedzy praktycznej dr A. Śliwki świadczy powoływanie jej do gremiów zajmujących się kształceniem i jego jakością, zarówno na Uniwersytecie Jagiellońskim (np. Członek Wydziałowego Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia na kierunku fizjoterapia na kadencje 2016-2020 oraz 2020-2024 r. Wydziału Nauk o Zdrowiu UJCM. 2020.) jak i instytucji ogólnokrajowych (członek Zespołu Ekspertów ds. ustawicznego kształcenia podyplomowego w fizjoterapii). Uczestniczyła także w pracach grupy Ekspertów opracowujących wytyczne rehabilitacji chorych na covid-19.

Dr A. Śliwka była kierownikiem 4 grantów finansowanych z funduszy Uczelni.

Jest członkiem krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych.

Podsumowując działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną kandydatki stwierdzam, że wszystkie osiągnięcia Habilitantki, spełniają kryteria określone w art. 16 Ustawy: Kryteria oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego zapisane są w Ustawie o Szkolnictwie Wyższym z 2018 r.

Kierownik Katedry Pulmonologii
Prof. dr hab. n. med. Anna Doboszyńska